

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază

După sărbători

(=) În ziua luminată a Sfintei Învierii ne-am apropiat earăș cu dragoste creștinească, moștenită din bătrâne vremuri, cu adâncă evlavie și temere, de ocrotitoarele altare, azi ale noastre, ieri ale unor cucerici și năpăstuiți înaintași și, în cântări de laudă și de mărire, am luat lumină, la izvorul sfânt al vieții ne-am adăpat și am mulțumit proniciei cerești, că ne a învrednicit să ajungem taina Învierii, «Paștile prea cinstite, Paștile care au deschis nouă ușile raiului, Paștile cele ce sfîntesc pe toți credincioșii»...

Dar Paștile cele nouă, — când întunecul veacurilor este risipit, cu suferințe și chinuri îndurate de mii și milioane de mucenici fără nume, — împlăsmuesc în acelaș timp și zilele învierii neamului nostru românesc, mântuit prin dreapta sa credință, păstrată și apărută, în șirul lung al vremii, cu puteri mai pe sus de fire.

Robia întunecului prea a fost grea, pentruca urmările ei fatale să poată fi scuturate ușor și de grabă; ear ademenirile, otrăvitoare de suflete, prea au sporit atacurile împotriva poporului care abea acum are libertatea deplină de a-și putea făuri armele culturii potrivit intereselor sale ca neam și biserică.

În multe din orașele și satele țării, praznicul Învierii din acest an poate nu va fi alcătuit treaptă de înălțare creștinească și cetățenească pentru credincioși: vor fi fost nu puține localități unde lumea s'a bucurat nu cu bucurie curată, ci mulți îndată ce au rostit «Hristos a nviat», ieșind din sfintele locașuri, au pornit drept spre localurile de petreceri și copioase libațiuni.

Cărțile pastorale, date de mai marii noștri, vor trebui să mai scrie din nou cu slove de foc:

«Alungă, Doamne, din satele noastre pe cei cuprinși de patima beției și cheltuesc, într'un singur an, milioane pentru spirt, — această otravă și acest izvor al sărăciei și al pierzării oamenilor»...

Sau:

«...Hristos s'a sculat din morți cu trupul cu care era pe cruce, și învățăceii au văzut semnul cuielelor. Vă întreb pe toți: oare ce semne vom putea arăta noi la înviere? Oare îmbrăca-se-va în altă haină acel trup care s'a sbătut în dansuri ne-creștinești? Oare cum va fi celce aprinde țigara cât ce iese din biserică și apoi se duce drept la crăsmă? Ce va zice, în fața veșniciei, celce viața pământească a petrecut-o în ură, mânie și lăcomie?»

Povața de sus, a celor îndurerați și prevăzători, sprijinită de îndemnul tuturor păstorilor de suflete, îndreptățiți și îndatorați să-și desfășoare activitatea în mijlocul păstoritilor, nu va cădea mereu pe pământ neroditor, ci glasul mântuitor va străbate, astăzi mai slab, mâne mai voinic; farmecul cârciumelor va ispiți — măcar în șirurile tineretului — cu sorți mai puțini de izbândă; băutura fără măsură nu-și va mai seceră jertfele: oamenii nu-i va mai lega de pat, de spital, de temniță, și nici nu-i va osândi la moarte cu zile; ear duhul dragostei și al înțelepciunii, în suflete curate și treze, va păstra și întări sănătatea, averea și cinstea credincioșilor, în drumul spinos al sbuciumului vieții vremelnice.

Părinții sufletești, bunii păstori ai turmei cuvântătoare a lui Hristos, au dat și vor da, cu fapta și vorba, tot mai departe asemenea îndemn și povață.

De aceea, purtat de gândurile binelui obștesc, cuvântul arhipăstorului la Sfintele sărbători ale Învierii Domnului nostru Isus Hristos a glăsuț în bisericile noastre, în fața poporului, astfel:

«Inima mea se umple de bucurie, când văd pe iubiții mei preoți punându-și sufletele lor pentru turma ce le este încredințată, ear turma ascultându-i cu supunere de bunăvoie și primind bunele învățături și povețe ce i le dau în numele lui Hristos Domnul».

Cu răbdare, cu aspră muncă și multă lăpădare de sine, această preoțime pășește întru înfăptuirea menirii sale pastorale.

Răsplata sa nu se rezumă totdeauna — o știm cu durere — în cuvinte de mulțumire și de recunoștință din partea credincioșilor pentru cari muncește preoțimea, ci — poate mai adese — în înfruntări, jigniri, dușmănie și ură dela cei răi și nepricepuți.

Dar, râvna adevărată, apostolică, a vrednicilor noștri preoți, n'are să scadă nici atunci; din contră, vor chema cu atât mai vârtos la Hristos pe toți cei răi și oropsiți, pentruca Domnul, din prisosul bunătății Sale dumnezeiești, să le dăruiească și lor bunătate și nădejde...

Din lucrarea de evanghelizare, care întrunește asemenea condiții, va izvoră, mai curând sau mai târziu, bogată primire sufletească.

Propoveduiți dar, sânguitor și neincetat, învățăturile Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Ceice se apropie de ele, se înnoesc și se înalță ca fii ai Părintelui ceresc și moștenitori ai casei de unde vine mântuirea sufletului.

Servicii divine în Catedrala noastră

Săptămâna patimilor

Incepând din Duminica Floriilor în catedrala noastră s'a oficiat după rânduiala bisericii deniile, la cari a luat parte o mulțime de credincioși. La fiecare denie s'a predicat din partea preoțimei.

Incepând de Joi seara, când s'au cetit cele 12 evanghelii, toate serviciile divine au fost oficiate de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* încunjurat de preoții din gremiul consistoriului și cei dela catedrală.

Vineri la ora 4 d. a. s'a oficiat vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce. La întonarea cântării: «Pre tine cela-ce Te îmbraci cu lumina ca un vestmânt», preoții au ridicat de pe sfatul prestol epitaful și împreună cu sfta evanghelie și cruce, l-au dus pe masa din mijlocul bisericii, care închipuiește mormântul Domnului, în sunetul jalnicei cântări «Iosif cel cu bun chip». A urmat apoi sărutarea epitafului împreună cu metaniile obicnuite din partea preoțimei și a credincioșilor.

Vineri seara la ora 6 și jumătate s'a celebrat utrenia și prohodul. Credincioșii ascultau cuprinși de duloșie frumoasele tropare ale celor trei stări dela mormântul Domnului. «Viața în mormânt», «Cade se să te mărîm pe Tine» și «Neamurile toate». A urmat ridicarea sfatului aier și încunjurarea bisericii, mergând înainte cântăreții, preoțimea cu aierul, I. P. S. Sa, apoi ofițerii din garnizoană, reprezentanții autorităților civile și mulțimea de credincioși.

Slujba Învierii Domnului

Praznicul Învierii Domnului s'a serbat și în anul acest în centrul mitropoliei noastre, cu deosebită solemnitate.

Atât la înviere la ora 4 dimineața, cât și la liturghie a pontificat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* cu mare asistență.

Ieșind I. P. S. Sa din altar, rosti în mod solemn cuvintele: «*Veniți de luați lumina*» și dela luminarea I. P. S. Sale și-au aprins toți credincioșii luminările. S'a început apoi serviciul divin cu încunjurarea catedralei. În strada mitropoliei din fața catedralei, era postată o companie de onoare a Reg. 90 infanterie în frunte cu muzica militară. În decursul încunjurării bisericii muzica a întonat imnuri religioase.

După încunjurare în fața intrării principale I. P. S. Sa a cetit sfta evanghelie și a cântat «Hristos a înviat», care a fost după aceea cântat de corul catedralei.

I. P. S. Sa urcă treptele catedralei urmat de cler și credincioși și ajuns la ușa bisericii cu voce înaltă rostește cuvintele: «*Ridicați boieri porțile voastre și vă ridicați porțile cele vecinice, că va intra împăratul mării*». Acestei alocuțiuni a urmat întrebarea din biserică: Cine este acesta împăratul mării? I. P. S. Sa: «Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în răsboaie, Domnul puterilor, acesta este împăratul mării». După-ce întrebările și răspunsurile s'au repetat de trei ori, s'au deschis ușile și convoiul a intrat în biserică.

S'a celebrat apoi frumoasa slujbă a Învierii, la finea căreia I. P. S. Sa în cuvinte sărbătorești a făcut apoteoza Învierii Domnului, deslușind întrebarea de ce a trebuit să moară și să învie Domnul Hristos.

S'au împărțit apoi mulțimei de credincioși Sfintele Paști.

Serviciul divin de dimineață s'a terminat la ora 7. La Înviere au luat parte ofițerii din garnizoană în frunte cu Dl General Cihoschi, Comandantul Corp. VII Armată, autoritățile civile și o mulțime de credincioși.

La ora 9^{1/2}, I. P. Sa a fost condus din partea preoției în catedrală cu pompa obișnuită.

I. P. S. Sa a celebrat sfânta liturgie în prezența unui mare număr de credincioși. Răspunsurile liturgice au fost date de corul catedralei condus de prof. T. Popovici.

La finea sfintei liturgii I. P. S. Sa Mitropolitul a ținut o cuvântare, dezvoltând frumoasele idei cuprinse în pastorală trimisă tuturor fiilor săi sufletești din arhidieceză, pe care am publicat-o în nrul trecut al ziarului nostru.

Cuvântul arhieresc dela serviciul divin de dimineață, ca și cuvântarea dela sfânta liturgie, au fost ascultate cu deosebită atențiune din partea numeroșilor credincioși asupra cărora a făcut adâncă impresie.

Se apropia ora 12, când I. P. S. Sa a fost condus la rezidență, cu aceeaș ceremonie cu care a fost adus.

Pastorale arhieresti

— La zilele praznicului Învierii —

În legătură cu cele publicate în numărul precedent al ziarului nostru, mai amintim că am primit, de zilele luminate ale Învierii Domnului, frumoase pastorale, cu gândiri sănătoase și vrednice de luat în seamă, dela PP. SS. LL. *Iosif*, episcop al eparhiei Caransebeșului, *Grigorie*, episcop al eparhiei Aradului, *Nichita*, episcop al eparhiei Argeșului, *Gherontie*, episcop al eparhiei Constanța—Vechiul Tomis și Durostorului.

Din bunele sfaturi și îndemnul arhieresti, adresate credincioșilor de P. S. Sa Episcopul *Iosif* al Caransebeșului, reținem următoarele:

Noi știm, că Domnul nostru Isus Hristos a venit în lume ca să mântuească neamul omenească de sub greaua povară a păcatului. Și care este cel mai mare, mai sublim, înalt act, lucrare a Domnului nostru Isus Hristos, cu care ne-a mântuit? Este, fără îndoială, jertfa adusă pe cruce, răstignirea și moartea Sa pe cruce, cu care s'a încoronat lucrarea Sa, activitatea Sa în lume pentru mântuirea neamului omenească. Acesta este cel mai sublim, înalt, dară și cel mai dureros act, după care a urmat apoi mărtașia Înviere din morți, pe care, din mila lui Dumnezeu, o sărbătorim noi astăzi. Acestea știind, e lesne de înțeles, că Harul lui Dumnezeu lucrează în noi. Acesta — deși cu felurile noastre păcate îl împedecăm — ne înduplecă, pe unii mai ușor și mai mult, pe alții mai greu și mai puțin, ca să se trezească în noi cunoștința legăturii noastre cu Dumnezeu, și cunoștința dragostei nemărginite a lui Dumnezeu arătate față de noi prin jertfa pe cruce a Domnului nostru Isus Hristos. Harul lui Dumnezeu lucrează în noi și de aceea este, iubirii mei, bucuria copiilor, bucuria tinărilor și bătrânilor, bucuria tuturor credincioșilor, și grăbirea la sfânta Biserică, pentru ca să auziți solia, vestea Ingerului despre Învierea Domnului, cântarea de învingere asupra morții: «Hristos a înviat!» De aci provine fiorul sărbătorească, care ne pătrunde toată ființa noastră la auzul cântării: «Hristos a înviat». E ca și cum am vedea și cu ochii noștri trupesti, nu numai cu cei sufletești, peatra prăvălită de pe mormânt și pe Ingerul Domnului «șezând deasupra ei având înfățișarea ca fulgerul și îmbrăcăminte albă ca zăpada», precum ne spune sfântul Evangelist Matei (28, 3).

Acestea știind, iubirii mei, vă îndemn să ascultați cu plăcere glasul Harului lui Dumnezeu, care, primindu-l în sfântul Botez, locuiește în voi, și ascultându-l conlucrați cu el spre mântuirea voastră.

Feriți-vă deci, iubirii mei, de toți aceia, cari cu știință sau din neștiință, ar încerca să vă abată dela dreapta credință, prin fel de fel de apucături. Aceștia, iubiiilor, sunt niște rătăciți, cari sau din slăbiciunea minții, sau din păcate, sau din interese materiale, s'au lăsat seduși și caută acum să câștige soți pentru rătăcirea lor. Feriți-vă de ei și rămâneți în Domnul nostru Isus Hristos, arătându-vă vrednici de nemărginita Lui iubire față de neamul omenească, în urma cărei iubiri a luat asuprași păcatele noastre și a suferit moartea pe cruce, dupăcum a prorocit aceasta prorocul Isaia zicând despre Domnul: «Acesta păcatele noastre le poartă și pentru noi

sufere durere... El s'a rănit pentru păcatele noastre, și a pățit pentru fărădelegile noastre. Ca o oală la jungiere s'a adus și ca un miel fără de glas în contra celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura sa». Rămâneți deci în Domnul nostru Isus Hristos, ca să prisosească Harul lui Dumnezeu în voi și să aduceți roadă multă.

*

P. S. Sa episcopul Aradului îndeamnă credincioșii, cu gândul la minunea Învierii Domnului, să-și împlinească datorile de creștini cât mai desăvârșit, zicându-le:

«Să fim mai stăruitori în împlinirea datorilor noastre creștinești. Mai multă stăruință să arate părinții față de fiii lor; profesorii către elevi, funcționarii către datoria lor, plugarii către munca câmpului și muncitorii din fabrici către datoria lor. Pe scurt: dela cel mai mic până la cel mai mare, fiecare să dovedească mai multă tragere de inimă. Un tânăr rugă odată pe preotul său să-i găsească un post ușor într'un oraș, adică o slujbă care să-i aducă multă liniște. Și ce credeți că a răspuns preotul? «Iubite tinere — zise preotul — cunosc un singur loc liniștit: mormântul. Dar cunosc și aceea că după liniștea mormântului vine fericirea pentru cel ce se sârguiește în viață!» Nevoiți-vă deci, iubirii mei fii sufletești, în această viață cât mai mult. Asigurați-vă fericirea veșnică. Nu vă luați după cei cari se asigură pentru caz de moarte, ca urmașii lor să moștenească bani.

Vai cât de scurtă vedere au mulți! Ei se asigură în cele vremelnice: contra focului, grindinei, împotriva cazurilor de nenorociri, dar nu se asigură pentru viața nemuritoare, dăruită nouă de Mântuitorul. De aceea, iubirii mei, datorie mare am a vă povăui pe toți și a zice tuturor: fiți mai virtuți, aveți mai multe virtuți!

Da, iubirii mei! Mai multe virtuți se cer dela toți. Gânduri de foc trebuie să sfredească inimile noastre, și să recunoaștem că certurile ce s'au pogorât între noi cu alegerile comunale, nu sânt o virtute. Pizma și ura dintre noi nu sânt virtuți, lepădarea de credință nu-i virtute, ci lașitate. Iar a fi creștin numai cu numele este cea mai mare făcarnicie, care se va răsbuna asupra noastră. Viața Mântuitorului nici o clipă nu s'a abătut dela voința lui Dumnezeu. Viața Mântuitorului este o aspră mustrare pentru noi cari uităm de multe ori cuvântul «virtute». Și dacă avem ceva ce nu ne poate răpi nici o putere omenească, aceasta este virtutea. Mintea cea mai luminată se întunecă prin boală, dar virtutea este un zid de granit. Lenea, risipa și alte păcate aduc boală și moarte, dar virtutea te ridică la cer. Poți fi învățat, să știi picta tablouri, să știi apăra pe cineva ca avocat într'un proces, să fii profesor sau inginer sau comerciant ori plugar bun, dar dacă nu ești virtuos, nimic nu ești. Poți dăruia cât de mult din averea câștigată prin furt și înșelăciune, căci nu ești virtuos.

Poți cânta «Hristos a înviat din morți» ca să răsunе biserica, totuși aceasta nu ajunge, dacă nu ești om virtuos. Gânduri curate și inimă curată să cerem dela banul Dumnezeu și vă mărturisesc că am cerut unul din cele mai mari bunuri de care avem nevoie».

Dreptate să li se facă. Patruzeci de tineri, elevi și eleve, dela școala normală din Abrud, sub conducerea directorului lor, au făcut drumul la București, și în 12 April 1927 au dat un matineu, de coruri și recitări, în sala Teatrului popular, — aproape goală. Au fost însă de față: dl ministru al cultelor și artelor, V. Goldiș, câțiva preoți, câțiva deputați și vreo 30 de studenți. Corul școalei și recităriile tinerilor au produs cea mai vie impresie; în deosebi versurile «Fost-ai vreodată la Abrud?» au mărturisit toată jalea și nedreptatea de care sânt părtași bieții eroi din Munții apuseni. Inșiși școlarii au simțit trebuința să manifesteze în capitală și să arate durerile părinților și străbunilor, ale căror urmași își continuă viața în mizerie crescândă. N'a sosit oare nici acum timpul să se facă oamenilor dreptate? Ce altă problemă de stat, — poate concordatul? — răpește guvernelor, de ieri și de astăzi, toată vremea și nu le dă răgaz să se gândească la ceice «cerșesc din poartă 'n poartă», deși munții lor, și inima lor, aur poartă...

Poporul din Șoimuș rupe pecetea Unației

Pe valea Târnavei-mici e un șir de sate de foști iobagi cu grofi maghiari pe vremuri în castele și moșii întinse.

De către Târnavă-mare sunt sate puternice săsești, iar în fundul văii regiunea săcuiașcă. Ai noștri au avut nenorocul să fie dezbiinați prin Unire, susținând câte două bisericeșme: rite cu gâlceavă statornică între preoți și credincioși, spre desfătarea Sașilor și a Ungurilor și spre paguba românismului. Blăjenii au crezut că aceasta e soarta pecetluită a românimii din partea locului. Dar poporul nostru a dovedit că e mai cuminte și mai creștinesc lucru să nu mai fie câte două altare pentru a plăcea lui Dumnezeu, ci unul singur, al sfintei credințe strămoșești, ca să nu mai alergăm pe două căi la acelaș Dumnezeu.

În comuna Șoimuș de-a stânga Târnavei-mici stau în vârful dealului două biserici, una mare, albă și curată și lângă ea bisericuța unită ghemuită, fără turn ca și cum ar spune zădărnica ei în vremile acestea. Sunt chiar acum o sută de ani de când doi feciori de preot au vrut să scape de iobăgie și unul a urmat tatălui său în biserica veche, iar celalalt a alergat la Blaj să se sfințească, trecând la uniți cu 5 familii și zidind bisericuța unită de azi.

Parohia ortodoxă a rămas văduvită de preot, mutându-se în altă parte. Uniții din Șoimuș și-au pus în gând să îndrepteze pasul de interese personale ale feciorului de preot de acum o sută de ani. Și-au stăruit pe lângă majoritatea ortodoxă să-i cuprindă la biserica cea mare. Și-au îndemnat pe preotul lor I. Pădurean să treacă împreună cu ei la legea ortodoxă.

Lucrul s'a petrecut în taina gândului celor iubitori de Hristos și s'a prefăcut în faptă. Laudă Șoimușenilor, cari înaintea Sfintei Învieri au săvârșit o faptă plăcută lui Dumnezeu și izvorătoare de rodnică frăție.

Înainte cu două săptămâni, parohia ortodoxă a ales preot pe preotul gr.-catolic, urmând să facă foștii gr.-catolici treceri religioase.

Dar neobosiții canonici dela Blaj cum au prins de veste ce se urzește în vecinătatea lor, au tăbărit pe capul bieților oameni și a preotului legat de turma sa pe care o păstorește cu tragere de inimă de 20 de ani și au început cu blestemele și cu ocările cele mai nerușinate în contra legii noastre strămoșești. La o singură slujbă a sfintei liturgii în bisericuța unită de trei ori au predicat. Dar ce predică și ce slujbă de sfințenie au putut ei ține, când unul dintre svăpăiații misionari al Blajului a spus că sfânta noastră credință ortodoxă s'a născut așa: că diavolul și-a vârat coada și a trimis călugări greci cu ciubere pe cap ca să vândă lumini și tămâie și au ajuns până la marginea Târnavei-mici, iar dincolo a rămas unația nepângărită. Un alt sol dela Blaj, a spus că Dumnezeu nu locuiește în bisericile noastre și nici sfânta Maica Preceasta n'ascultă rugăciunile ortodocșilor și n'avem sfânta cuminăcatură curată.

Auzind despre aceste hule, poporenii ortodocși s'au dus cu mare scârbă între canonicii și trimișii Blajului și le-au cerut socoteală despre vorbele aruncate credinții noastre. Iar canonicii n'au cutezat să-i dea nici un răspuns cantorului ortodox Sederăș Todor și mulțimi de popor scandalizat și batjocorit în satul lor.

Și-au fugit din sat trimișii Blajului, cu rușine peste câmp în satele unite din apropiere. Iar după amiază s'au întors iarăși, dar și-au cerut iertare că au batjocorit legea strămoșească. Iar poporul i-a fost milă de ei și i-a iertat dându-le drumul să se ducă la bisericuța lor să se roage lui Dumnezeu să nu-i pedepsească pentru atâtea clevetire în contra sfintei noastre biserici.

De două săptămâni băjbăie o mulțime de preoți și profesori dela Blaj asigurându-i pe cei 35 de uniți cari le-au mai rămas că în 3 luni de zile le trimite mitropolia unită preot, care va stăpâni moșia dată ca ecleezie și toată averea parohiei unite. Dar majoritatea uniților trecuți cu preot cu tot, au cerut să treacă și averea cu ei și bisericuța lor, despre care un bătrân spune: să o prefacem în bibliotecă, să învățăm carte și să ne luminăm ca să nu mai umblăm românii pe două căi, ca neoamenii.

Puținii uniți cari au mai rămas s'au pus să împartă pământul bisericii unite între ei și le-a făgăduit Blajul că-l vor avea de cinsté numai să nu treacă la ortodocși. Și preotul unit

care le vine la slujbă a făcut tocmeala: pentru fiecare parțelă de pământ ce se vine gazdelor unite, să dea câte un litru de spirt, pe care-l vor bea cu toții laolaltă, numai să fie la unație.

Însă preotul fost unit a fost introdus la Dumineca Floriilor la sfântul altar al bisericii celei mari ortodoxe și a fost slujbă în sobor cu 7 preoți ortodocși. Și unul dintre ei le a spus că înainte cu 160 de ani au luat cheile bisericii din Șoimuș tisturile varmeghiei și au stat poporeni noștri 6 luni fără slujbă și n'au voit să treacă la uniți și s'au rugat lui Dumnezeu oamenii în casele lor, dar credința strămoșască n'au părăsit-o.

În o carte rămasă după fericitul: Logofătul Mateiu Voileanu gramaticul, cetim însemnarea, că în anul 1762 a venit în comuna Șoimușul Român o comisiune de oficiali dela varmeghia Târnava mică, pe atunci cu sediul în comuna Cetatea de Baltă, a luat cheia bisericii noastre ortodoxe, biserica o au încuiat, iar oamenii au fost îndemnați să treacă la biserica unită. Biserica a rămas încuiată dela 29 Iunie până la 26 Decembrie, anul 1762. În timpul acesta de 6 luni de zile poporul din Șoimuș nu a mai avut unde să se închine lui Dumnezeu. S'au închinat însă fiecare în casa sa, legea însă nu a părăsit nici unul.

A mai spus încă acel slujitor al bisericii, că în anul 1762 în Șoimuș erau familii ortodoxe 109 cari nu aveau preotul lor. Se afla în comună o singură familie unită, probabil familia preotului, cu preot unit. Imprejurarea aceasta o au exploatat dușmanii bisericii noastre ortodoxe cu încuierea bisericii ortodoxe, forțând oamenii să meargă la biserica unită. Poporul din Șoimuș însă a arătat o asemenea tărie în credință, o asemenea alipire de biserica strămoșască, încât în 6 luni, a suferit chinurile și presiunea ce s'a făcut asupra lui, și a rămas fără biserică, fără mângâiere săfletească. Abia a doua zi de Crăciun au deschis biserica încuiată, și o au dat oamenilor stăpânirii în folosința credincioșilor noștri.

Statoncia aceasta în credința strămoșască, lipirea aceasta de biserică o a scos la iveală la instalarea preotului, revenit la biserica mamă, unul dintre cei 7 preoți slujitori, această virtute a poporului nostru, care caracterizează poporul nostru în țara întreagă.

Nu numai Șoimușul, dar, în întreg Ardealul, 1328 de comune ortodoxe erau fără preot ortodox la 1762. Nu numai cele 109 familii ortodoxe din Șoimuș, dar în întreg Ardealul 68,243 familii ortodoxe erau fără preot; maltratate fără biserică, fără slujbă ca Șoimușenii, însă nime legea nu au părăsit, nime de biserica ortodoxă nu s'a lăpădat.

Așa s'a manifestat biserica noastră, poporul nostru, în veacurile trecute. Aceasta am voit să o scoatem la iveală, ca să se știe.

Scrisoarea Șoimușenilor de primire la biserica ortodoxă este următoarea:

I. P. S. Mitropolit Nicolae, Sibiu.

Cu smerenie aducem la înalta cunoștință a Prea Sfinției Voastre, că văzând noi minunile ce le-a făcut Dumnezeu cu neamul românesc, împărțit la străini, călcat în picioare și batjocorit până și în cele mai sfinte drepturi ale sale, iar acum răsplătit pentru toate suferințele și durerile noastre, ale părinților și strămoșilor noștri, unindu-ne toți românii pe pământul strămoșesc, am judecat cu sufletul nostru că nu e bine să mai trăim aci la noi în Șoimuș împărțiți la două biserici, ci să ne strângem cu toții la biserica cea veche, unde au fost înainte cu o sută de ani toți românii din Șoimuș.

Și-am descoperit gândul și părintelui Ion Pădurean și a întărit gândul nostru, și pe semne și Domnul Hristos s'a plecat pe sfânta cruce să se facă pe pământ o turmă și un păstor la toată suflarea.

Și ca un bun părinte sfinția sa pleacă în fruntea turmii și Șoimușenii îl vreau preot cu mic cu mare! Și noi venim la biserica veche, cu muerile și cu copiii noștri, cu biserica și cu averea ei. Iar biserica unită vrem să o tocmim casă de lumină la satul întreg, la mic și mare, să așezăm cărți și gazete ca să nu mai orbecăm nici noi, nici urmașii noștri, și să învățăm calea mântuirii și a dragostii de neamul nostru slăvit și de dreptul și milostivul nostru rege și de prealuminata regina noastră.

Iară noi ne rugăm să ne primiți în turma Sfinției Voastre și să ne faceți parte la rugăciunile sfinte pe care le faceți pentru fiii evlavioși

Pentru Sf. Mănăstire Brâncoveanu

— Darul băncilor. — Alte contribuiri: dela preoți și dela mireni, dela Mănăstirea Agapia și dela clerul basarabean. —

Dintre instituttele financiare românești și-au mai dovedit dragostea și evlavie, pentru sfânta biserică și așezămintele ei, băncile: *Timișana* din Timișoara, *Furnica* din Făgăraș și *Victoria* din Arad, înscriindu-se între cucernicii sprijinitori ai reconstruirii sfintei mănăstiri brâncovenești.

Au contribuit:

Banca *Timișana*, din Timișoara, prin dl *Dr. Aurel Cosma*, fost ministru 6000
Banca *Furnica*, Făgăraș 4000
Banca *Victoria*, Arad 2000
Ionel Popea, Medgidie 2000
Mănăstirea Agapia, jud. Neamțu 2000

Dr. N. V. 1000 lei, și prin dânsul alți 160 1160
P. S. Sa Dr. Ioan Stroia, episcop militar, Alba-Iulia 1000
P. S. Sa Visarion, episcopul Hotinului 1000
Clerul județului Bălți 1000
Clerul județului Hotin 1000
Clerul județului Sorooca 1000
Dr. Pomp. Nistor, medic, Zărnești 1000
Gheorghe Rotariu, preot, Câmpulung (Bacovina) 440
Rectoratul Academiei teologice Andreiane, Sibiu 200
Lei: 23,800
Suma de mai 'nainte Lei: 1.601,444
Suma totală Lei: 1.625,244

ai bisericii strămoșești, că noi nu știm de altă lege și pe veci ne lepădăm de cei ce ne-au deslipit dela această lege.

Noi ne alăturăm la Sfinția Voastră cu toată credința, deșteptată în sufletele noastre și nădăjduim să avem spăsenie de toate relele desbinării noastre acum pecetluite. Primiți-ne bunule Stăpâne și ne dați înalta binecuvântare.

Șoimuș, la 2 April 1927.

Simeon Libeg, Moldovan Vasile, Victor Hopărtean, Zaharie Popovici, Isidor Aflat, Teodor Gusi, Teodor Libeg, Teodor Popovici Vasili, Teodor Libeg, George Libeg, Teodor Popovici Tereanu, Indreiu Moldovan, Ioan Moldovan, Anica Popovici, Văduva Saveta Sideriași, Anica Buda, Petru Fuanea, Stoica Ioanichie, Ana N. Aflat, Stoica Simion, George Libeg Schiop, Anica Libeg Schiop, Maria Libeg, Maria Moldovan, Versavia Libeg.

Nr. 3975 Pres. 1927.

f. urgent!!

Eliberarea carnetelor noi pe C. F. R.

Ministerul cultelor cu adresa Nr. 17058 din 18 April a. c., ne aduce la cunoștință, că actualele carnete pe C. F. R. sunt valabile numai până la 1 Maiu a. c. și că se emit acum carnete noi.

Pentru exoperarea carnetelor noi, sunt poftiți toți cei interesați: preoți, protopopi, funcționari bisericești, profesori, ca în decurs de 8 zile dela primirea acestei circulații să trimită Consiliului arhiepiscopesc:

1. Una fotografie de dată recentă, formatul obișnuit de legitimație, pe fond alb — purtând semnătura proprie a titularului pe dos — nu pe față. Se va trimite câte o fotografie atât pentru capul familiei, cât și pentru soție și copii.

2. Pentru fiecare carnet se vor trimite în numerar următoarele sume:

a) pentru carnetele de clasa I. suma de **31 Lei**,

b) pentru carnetele de clasa II. suma de **26 Lei**,

c) pentru carnetele copiilor, câte **11 Lei** de fiecare copil.

La copii se va arăta la fiecare și anul, luna și ziua nașterii. Copiii majoreni (tre-cuți de 18 ani) nu mai primesc carnete.

P. C. Părinți protopopi vor pune în vedere Cucernicilor preoți ca în interesul propriu să trimită toate datele de mai sus

în timpul cel mai scurt posibil, căci alt-cum cererile lor nu se vor rezolvi.

Atragem atențiunea preoțimii asupra acestei circulare și o invităm a-i satisface imediat, trimițând banii în numerar, ear nu în chitanțe dela C. F. R. ca în trecut, cum au făcut unii preoți.

Sibiu, la 20 April 1927.

Intru pomenirea celor morți pe pământ străin

Ceremonie evlavioasă, întru amintirea ostașilor români morți în timpul războiului și îngro-pați în pământul austriac, s'a desfășurat în cimitirul central din Viena în ziua de 16 April 1927.

Soția reprezentantului României la Viena, dna Mitilineu, și dl căpitan Pompiliu Georgescu, prin muncă neobosită, au adunat fondurile necesare ridicării unui monument celor morți întru împlinirea datoriei. Sculptorul talentat, Jalea, a făcut, din piatră dela noi, o frumoasă și impunătoare cruce, cu inscripția: «Urmași calea Domnului, unii pe alții iubiți-vă». Crucea s'a ridicat în cimitirul vienez, pe locul unde se găsesc rămășițele pământești a circa 1300 de voinci români, cari s'au stâns departe de țara și de îndurerații lor părinți și rudeni.

Serviciul religios, la inaugurarea monumentului, l-a săvârșit parohul nostru din Viena, ear răspunsurile le-a dat corul său bisericesc, în mijlocul unei mari asistențe, alcătuite din reprezentanți de frunte ai celor două state, împreună cu delegații altor state, și cu atașaii militari ai capitalei austriace. O companie de onoare cu muzică a dat onorurile, a intonat imnul regal român și a prezentat armele. Cuvântări mișcătoare au rostit: dna Mitilineu, dl ministru Mitilineu, colonelul Dimitriu, reprezentantul primăriei, consilierul Richter. Numeroase coroane s'au depus pe monument, ca omagii aduse pentru vitejii soldați români cari își dorm aici somnul de veci.

Se încurajează propaganda adventiștilor

Lângă orașul Diciosânmărtin, în valea Târnavei mici, adventiștii au izbutit, cu binevoitorul sprijin acordat de dl Dr. Boilă, să-și cumpere un loc de 10 pogoane și să-și înalțe acolo o clădire în preț de câteva milioane pentru instalarea unui *institut biblic adventist*.

Ziarul *Universul* din 20 April a. c. publică și adresa Ministerului cultelor (Nr. 56100, semnată de: Ministru V. Goldiș, și Director general Z. Păclisanu), prin care se dă autorizația să se deschidă și să funcționeze institutul pomenit, care va avea să pregătească și să formeze viitorii predicatori adventiști. Conducerea lor este încredințată cetățeanului american, Petre I. Gaede,

cu un program de studii, care nu prevede — după cum afirmă numitul ziar — nici o îndrumare la respectarea legilor statului; ci, dimpotrivă, «institutul biblic» dela Dicioșmărtin va fi un simulacru de școală, unde se poate învăța or ce, numai iubirea și cinstirea țării nă!

Cam ce se va învăța pe acolo, ne lămură, dacă mai e trebuință, cuvântul mai nou al unui predicator adventist, care a predicat, într-o casă de rugăciune, astfel:

«Conferința de pace vrea liniște! Apoi vă întreb eu, fraților, liniștea ori furtuna ne e mântuitoare? Furtuna! Priviți spre răsărit, acolo s'a și ridicat furtuna! Ușile bisericilor se clatină, vremea ne favorizează, furtuna socială va trece prin toate straturile sociale, străbătând în toate colțurile lumii. În toate părțile se răscoală oamenii. O furtună din afară trebuie să vină ca să poată începe și răsvărtirea dinlăuntru, căci ce poate unul împotriva mulțimii? Iar atunci când va veni furtuna, ce ne va putea uni? Patria? Nu!»

Cum se face de autoritățile noastre politice admit înființarea unui așezământ de creștere a predicatorilor de asemenea categorie? Ce fel de alte manifestări sectariste mai așteaptă, pentru a proceda în consecință, când se știe preciz că sectanții, de toate culorile, interpretează și predică sfânta Evanghelie așa cum cer doctrinele patronilor cari li susțin?

INFORMAȚIUNI

La noi și la alții. Minoritarii nu scapă ocazie d'a se jăluia că sânt «nedreptățiți» la noi în țară. Românii însă, rămași în Ungaria, n'au nici o singură biserică românească; ear preoții cari se duc acolo, sânt huiduiți și siliți să părăsească Ungaria, lăsând copiii nebotezați și muribunzii neîmpărtașiți. — Sărbii noștri au în Bănat vreo 70 de biserici, primesc cărți de peste graniță și se bucură de binefacerile legii agrare; ear românii din Jugoslavia, țară prietenă și aliată, deși aveau 50 de școli cu 120 învățători, în urma statizării școalelor au rămas abea cu 8 învățători... Comentariile să le facă cititorii.

Treceri la ortodoxie. În urma activității dezvoltate pentru combaterea sectelor și pentru intensificarea vieții religioase în eparhia Aradului, mai mulți bapțiști, bărbați și femei, din comuna Curtici, dela granița de vest, au rupt legăturile cu sectanții și au intrat în șirul credincioșilor noștri. Cei mulți înaintel!

Orașul Năsăudului a fost greu încercat, în urma incendiului din ajunul Sfințelor sărbători: aproape un sfert din clădirile orașului, între care și două biserici, au fost mistuite de cumplitul foc, și zeci de familii au rămas fără adăpost. În fața acestui dezastru, bunii creștini au datorat să întindă mână de ajutor tuturor celor suferinzi și năpăstuiți.

† **Ana Petra-Petrescu**, născută Slaba, a trecut la cele veșnice Sâmbătă, în noaptea Învierii, și a fost înmormântată Luni, a doua zi de sf. Paști, în cimitirul central din Sibiu. A avut frumoasă vârstă de 70 de ani. Venerabila doamnă, în care dl Dr. Horia Petra-Petrescu, secretarul Asociațiunii, își jălește pe în veci neuitata sa mamă, a răspândit în toată viața sa bunătate și creștinească dragoste. Odihnească în pace!

Gaz de moarte. Văduva Rebeca Curcubăț din Vlădeni a răposat în 22 Aprilie în etate de 82 ani. A fost o evlavioasă creștină, soție și mamă de model. Slujba înmormântării s'a oficiat în ziua Învierii Domnului de preoții Dr. G. Proca, Il. Ganța și C. Măierușan, însoțită până la locul de odihnă de întreaga comună. O jălește fiii săi Iordan, paroh în Budila, fruntașul gospodar Ilie și număroase rudeni. Odihnească în pace!

† **Pr. Aurel Oancea.** Adânc întristații: Eugenia soție, Relu și Gica copii, Elena N. Oancea mamă, pr. Daniil Cojocariu și soția socri, Ioan Oancea, Nicolae Oancea și Dr. Costi Oancea frați cu familiile lor; Familiile: Voinea, Lupan, Dr. Turtea, Orghidan, Roncea, Panțu, Vasiliu, Savu, Dogariu, anuță cu multă durere în suflet încetarea din viață a scumpului și neuitatului lor **Pr. Aurel Oancea**, paroh în comuna Baciulângă Brașov, în etate de 44 ani mort după o scurtă, dar grozavă suferință în ziua de 26 April a. c. — În mormântarea s'a făcut în ziua de Joi 28 April ora 3 p. m. din casele părintești (Pe Tocile 34) în cimitirul Bisericii sf. Treimi de pe Tocile—Brașov. — Dormi în pace suflet nobil și blând!

Premiul național de muzică. Dl Tiberiu Brediceanu, care și-a dobândit merite deosebite pe terenul muzicii populare române, a fost sărbătorit zilele acestea, când a împlinit vârsta de 50 de ani. Cu acest prilej, ministerul cultelor și artelor i-a acordat premiul său anual de compoziție muzicală, în valoare de 100.000 lei. Răsplată bine meritată.

† **Dr. Aurel Maniu**, absolvent de teologie, prim-notar și secretar al consiliului județean din Deva, fiul răposatului paroh din Băcăinți, s'a stins din viață în puterea vârstei, de 39 ani, după o boală îndelungată, Joi în 21 April 1927. Rămășițele pământești ale defunctului s'au înmormântat Sâmbătă în 23 April în cimitirul ort. român din Deva. Pe răposatul îl deplâng neconsolații: Văd. preoteasă Victoria Maniu n. Tomuș, ca mamă, Mircea, ca fiu, Silvestru, Petru și Silvia Maniu, ca frați și soră. — Odihnească în pace!

ȘTIRI LOCALE

Operă. Reuniunea română de muzică «Gh. Dima», având concursul cântăreților dela opera din București, va reprezenta în teatrul sibian, în zilele de 6 și 7 Mai a. c., operele *Travltata* și *De-aș fi rege*. Bilete: la Librăria Săteanului, în fața Liceului Gh. Lazăr.

Mulțumiri

Din prilejul morții neuitatei noastre mame, soacre, bunice și mătuși: **Ana Petra-Petrescu**, am fost părtași de atâta dragoste din partea cunoscuților și amicilor, încât ne simțim îndemnați să mulțumim și pe această cale, tuturor, pentru sentimentele ce le nutresc față de noi. Cel de sus să le răsplătească această iubire față de deapropoalele înzecit. — **Horia Petra Petrescu** și familia **Iancu Candrea**.

Nr. 83—1927 prot.

(55) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Meșindorf, protopopiatul Sighișoarei, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. 18 jugăre sesiune parohială.

3. 70 ferdele bucate grâu sau cucuruz.

4. Dela comuna politică 4 st. lemne.

5. Stolele uzitate.

Sighișoara, la 15 Aprilie 1927.

Oficiul protopopesc al Sighișoarei în înțelegere cu consiliul parohial din Meșindorf.

Emilian Stolca
protopop.

Nr. 2548/1927.

(51) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de eclesiarh la biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt de Lei 4320 lunar, plus eventualele gradații și accesoriile ce se cuvin după gradații.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile concursuale cu documentele necesare Consiliului arhiepiscopesc al arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Sibiu, din ședința bisericească a Consiliului Arhiepiscopesc, ținută la 29 Martie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

Preotul G. Petrov:

Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu
Prețul: Lei 45.—, plus spese de porto Lei 5.—.

De câteva zile a apărut în

«Biblioteca bunului păstor» Nr. 17

scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după

A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

prof. la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană.

Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află în vânzare

Mai Aproape De Tine, Doamne!...

— Meditațiile unui închinător —

De **Dr. Gr. Cristescu**, profesor la «Academia Teologică» Sibiu. — Prețul 100 Lei.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu,

se află de vânzare: cartea cunoscutei scriitoare **Constanța Hodoș**:

Teatru de copii,

cinci piese într'un act, foarte potrivite pentru a fi jucate la școli și la alte institute de creștere. Prețul: 18 lei, plus porto 5 lei.

Departe de lume,

de aceeași scriitoare, conține cele mai frumoase povestiri. Prețul 40 lei, și 5 lei porto.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15.

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.